

PISA 2000'den PISA 2009'a Güney Kore'de Okuma Becerisinin Gelişimi*

Ümit BOZKURT¹
Ankara Üniversitesi

Öz

Bu araştırma, *Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı* (OECD) tarafından yapılan *Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı* (PISA) çerçevesinde Güney Kore'nin "okuma" alanındaki erişim düzeyini ele almakta; Koreli öğrencilerin ulaştıkları okuma erişimini, okuma görevi ve soru türü bağlamında değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda ilk olarak PISA değerlendirme çerçevesine ve okuma ölçeğine ilişkin bilgi verilmiş; ardından Güney Kore'nin aldığı sonuçlar ana hatlarıyla ele alınmıştır. Son olarak PISA 2000 ile PISA 2009'da okuma alanında artış gözlenen sorular karşılaştırılarak tartışılmıştır. Tarama türündeki bu çalışmada raporlar, belgeler ve veritabanları incelenip çözümlendiği için nitel araştırma yöntemlerinden "belge inceleme" yöntemi kullanılmıştır. Raporlar ve veritabanlarından elde edilen sayısal bulgular artış ve düşüş gösterme durumlarına göre değerlendirilmiştir. Sonuç olarak ise Koreli öğrencilerin PISA okuma ölçeğinde, özellikle yüksek düzeyde okuma görevi gerektiren açık uçlu sorularda ilerleme kaydettikleri belirlenmiş ve bu ilerleme eğitim programındaki geliştirmelerle ilişkilendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: PISA, Güney Kore, okuma becerisi, okuma görevi, soru türü.

Giriş

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı'nın (OECD) *Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı* (PISA) kapsamında gerçekleştirdiği sınavlarda, Güney Kore'nin "okuma" alanındaki gelişimini ele alan bu araştırma, Koreli öğrencilerin okuma sorularında göstermiş oldukları performansı değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda yazıda ilk olarak PISA değerlendirme çerçevesine (assessment framework) ve okuma (reading literacy) ölçeğine ilişkin bilgi verilecek; ardından Kore'nin² aldığı sonuçlara ana hatlarıyla yer verilecektir. Son olarak okuma erişim düzeyi, okuma alanında artış ve düşüş görülen sorular PISA 2000 ile PISA 2009 sonuçlarının karşılaştırılmasıyla tartışılacaktır. Ulaşılan vargılar ise ulusal eğitim programındaki geliştirmelerle ilişkilendirilerek değerlendirilecektir.

Güncel raporlarda ve çalışmalarda 'dünyanın en iyi eğitim sistemlerinden biri' (CIEB,2013; OECD,2010c:31; OECD,2010e; Pearson,2012:8) olarak anılan Kore'nin son üç uygulamada (PISA 2003-2006-2009) ilk sıralarda yer almasını sağlayan sonuçlar, okuma gelişimi bakımından OECD ortalamasının altında yer alan Türkiye için dikkate değerdir. Çünkü PISA sonuçlarına göre Türkiye'de öğrencilerin büyük bir çoğunluğu 2. düzey ve altında yer almaktadır (MEB,2010; MEB,2007; MEB,2005). Ayrıca Türkiye, sosyo-ekonomik arka planın öğrenci başarısını en çok etkilediği üç OECD ülkesinden biridir. Bu nedenle eğitimde kaliteyi (ve eşitliği) sağlamada öne çıkan olumlu örneklerin incelenmesinin Türk eğitim sistemine sağlayacağı katkı, bu ve benzeri çalışmaları önemli kılmaktadır.

* Bu makalenin temel çerçevesi, 20 Şubat - 20 Nisan 2010 tarihlerinde Güney Kore'de gerçekleştirilen ve TÜBİTAK tarafından desteklenen bir araştırma projesinde oluşturulmuştur.

¹ Dr. Ümit BOZKURT, Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Dilbilim Bölümü, e-posta: umitbozkurt@gmail.com

² Güney Kore, PISA raporlarında yalnızca 'Kore' olarak geçmektedir. Bu çalışmada da bu kullanım yeğlenmiştir.

Kavramsal Çerçeve

Bu bölümde PISA'ya özgü içeriklendirilen kavramlar açıklanacak ve araştırmayı anlama/ anlamlandırma süreci için gerekli arka plan bilgisine yer verilecektir.

Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı (PISA)

OECD tarafından yürütülen bir proje olarak PISA (The Programme for International Student Assessment), ortalama 70 ülke üzerinde, 15 yaşındaki öğrencilerin bilgi toplumuna tam anlamıyla katılabilmeleri için gerekli olan bazı bilgi ve becerilere ne derece sahip olduklarını ölçmeyi ve eğitim sistemleri hakkında çıktılar elde etmeyi amaçlamaktadır (MEB,2009). Bunun yanı sıra PISA'da zorunlu eğitimin sonuna gelen öğrencilerin sadece öğrendiklerinin ne kadarını hatırlayabildiklerinin değil; aynı zamanda okulda ve okul dışı yaşamlarında karşılaşacakları yeni durumları anlamak, sorunları çözmek, bilmedikleri konularda çıkarımda bulunmak ve akıl yürütmek için bilgi ve becerilerinden ne ölçüde yararlanabildiklerinin de belirlenmesi hedeflenmektedir (MEB,2010:1). Bu yönleriyle PISA'nın yaşam boyu öğrenmeye odaklanması, onu benzer değerlendirme yaklaşımlarından ayırmaktadır.

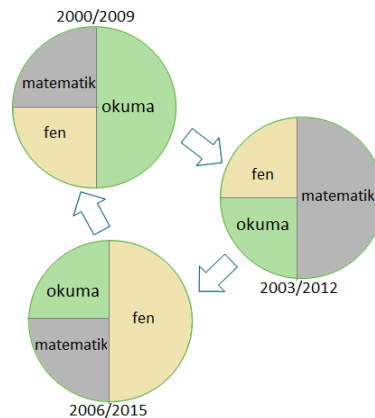
Programın dikkat çekici özelliklerinden biri de eğitim sistemleriyle ilgili karşılaştırmalı sonuçlara yer vererek geniş ölçekli bir bakış geliştirmeye ve eğitim sistemlerinin güçlü ve zayıf yönlerini belirlemeye yarayan göstergeler sunmasıdır. Bu göstergeler aracılığıyla öğrenci performansının, ülkelere, politikalara, sosyo-ekonomik arka plana ve cinsiyete göre nasıl değişiklik gösterdiği incelenmektedir.

Bu özellikleriyle PISA,

- o eğitim politikalarını yönlendirmesi;
- o yaşam boyu öğrenmeye odaklanması;
- o düzenli ve geniş kapsamlı yapılmasıyla (OECD, 2009: 13) özellikle eğitim alanında öne çıkmaktadır.

PISA, üç alanda özelleştirdiği ölçme sisteminde öğrencilerin okuma, matematik ve fen okuryazarlığı alanlarındaki durumlarını belirlerken, onların kendi öğrenme süreçlerini izlemeleri ve yönetmelerine yönelik araştırmalar yapmaktadır. Bunun için öğrencilerin öğrenmeye karşı *güdülenmeleri* (engagement) ve *öğrenme stratejileri* (metacognitive strategies) hakkında da veri toplanmaktadır.

PISA uygulamaları üçer yıllık aralarla yapılmakta ve her üç uygulama sonrasında bir döngü tamamlanmaktadır. İlk döngü 2000–2003–2006 yıllarında yapılan uygulamaları kapsamaktadır. Uygulamalarda okuma, matematik ve fen okuryazarlığı alanlarının tümü yer almaktadır. Ancak her uygulamada bir alan diğer ikisinden daha kapsamlı değerlendirilmektedir. Bu döngüye göre 2000 yılında okuma, 2003 yılında matematik, 2006 yılında ise fen okuryazarlığı ağırlıklı olarak değerlendirilmiştir. Yeni başlayan döngünün ilk uygulamasında -2009'da- yine okuma alanı daha kapsamlı yer almıştır. PISA uygulama döngüsü aşağıdaki diyagramda görülebilir:

Şekil 1- PISA Uygulama Döngüsü

PISA'da Okuma (Reading Literacy) Ölçeği

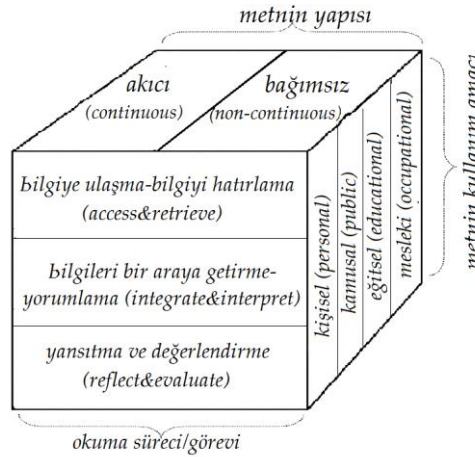
PISA'da okuma alanı, “okuma okuryazarlığı” olarak ifade edilmektedir. “Okuryazarlık” kavramı, bu sistemde yeni bir içerik kazanmıştır ve hem okuma hem matematik hem de fen alanı için “bilgiyi anlamaya ve iletmeye yarayan araç” anlamında kullanılmaktadır. Okuma okuryazarlığı kavramı ile de “okumanın etkin bir şekilde belirli bir amaca ve göreve yönelik gerçekleştirilmesi” anlatılmaktadır. OECD tarafından yayımlanan belgelerde okuma okuryazarlığı; kişisel hedefleri yakalama, belirli bir konuda sahip olunan bilgiyi ve potansiyeli artırma, toplumda katılımcı bir birey olabilme, yazılı metinleri anlama, kullanma, *yansıtma* (reflecting on) ve metne *ilgi duyma* (engaging with) olarak içeriklendirilmektedir (OECD,2010a:42-43). Görüldüğü gibi bu alan farklı tür metinlerle ilgili çeşitli görevleri yerine getirebilmeyi gerektirmektedir. Bu görevler, belirli bir bilgiyi bulma ve hatırlama; bilgileri bir araya getirme; yorumlama; çıkarım yapma; değerlendirme; kendi düşüncesini yansıtma; metnin içeriği ve özellikleri hakkında derinlemesine düşünme gibi basit ve(ya) karmaşık süreçleri, ayrı ayrı ya da eşzamanlı olarak gerektiren geniş bir yelpazeyi kapsamaktadır.

Bu görevler genel olarak üç boyutta değerlendirilmektedir:

Okuma aracının veya metnin biçimi (text format): Metinlerdeki sözcelerin ve söz gruplarının süreklilik taşıyıp taşıyamamasıyla ilgilidir. Buna göre metinler *sürekli* (akıcı/continuous), *süreksiz* (bağımsız/non-continuous), *karma* ve *çoklu* olarak dört grupta ele alınmaktadır (MEB, 2010:24; OECD,2009:14). Bu gruplamada metinde bilginin sunuluş biçimi belirleyici olmaktadır. Anlatı, açıklama, betimleme ya da tartışma yapısı içeren metinler *sürekli*; listeler, formlar, grafikler biçiminde bilgi sunan metinlerse *süreksiz* olarak nitelendirilmektedir. Sürekli ve süreksiz metinlerin karma olarak sunulduğu (örneğin grafik ve tablo içeren bir bilimsel yazı) ya da bu biçimlerin birbiriyle ilişkisiz biçimde bir arada sunulması (katalog gibi) karma ve çoklu metin biçimini oluşturmaktadır. Özgeçmiş, liste, gazete haberi, yönerge, kılavuz, duyuru, poster, mektup ya da harita gibi farklı biçimlerin okuma ölçeğinde yer alması bireylerin hayatta karşılaşacakları her tür metne yönelik *okuryazarlığının* ölçülmesi gerekliliğinin bir sonucudur.

Okuma sürecinin ya da görevinin türü (reading processes/aspects): Bu boyut, etkin bir okuyucu olabilme için gerekli olan çeşitli bilişsel becerilere karşılık gelirken, ölçekte kullanılan soruların özelliklerini de belirlemektedir. Bu bağlamda öğrencilerin temel okuma becerileri değerlendirilmemektedir; çünkü PISA okumayı öğrenmekten daha çok *öğrenmek için okumaya* odaklanmaktadır. Bu nedenle, öğrencilerden belirli bir bilgiyi bulma, metinle ilgili genel bir anlayış oluşturma, metni yorumlama, kendi dünya görüşü ve deneyimi bağlamında metinlerin içeriği ve biçimi hakkında derinlemesine düşünme ve kendi bakış açısını savunma yeterliklerini göstermeleri beklenmektedir (MEB,2009:4). Bu süreçler üç ulama ayrılmaktadır: “Bilgiye ulaşma/bilgiyi hatırlama”, “bilgileri bir araya getirme/yorumlama” ve “yansıtma/değerlendirme” (MEB, 2010:27; OECD,2009:14). *Metnin kullanılma ya da kurgulanma amacı* (situations): Metnin oluşturulma nedeniyle ilgilidir. Kişisel bir mektup ya da bir biyografinin “özel” kullanım amacı için, duyuruların “kamusal” kullanım için, bir kılavuz veya raporun “mesleki” kullanım için ve bir ders kitabının “eğitim amaçlı” kullanım için yazılması gibi. Bu ayrımlar, kimi okuyucular için başarıyı etkilediğinden ölçek maddelerinin içerisinde farklı türlerde okuma konularının yer alması istenilir bir durumdur (MEB,2009:5; OECD, 2009:14).

Aşağıdaki üç boyut, “okuma becerisi değerlendirme çerçevesi” olarak Şekil 2’de özetlenmektedir:

Şekil 2- Okuma Becerisi Değerlendirme Çerçevesi
([Lee ve diğerleri,2008:73]'ten Türkçeye uyarlanmıştır)

Sonuçların derecelenebilmesi ve öğrenci performanslarının ayrıntılı tanımlanabilmesi için okuma ölçeğinde, 2000–2003–2006 uygulamalarında beş; 2009 uygulamasında ise altı farklı yeterlilik düzeyi belirlenmiştir. Bu düzeylerden 1b/1a en düşük, 5 ve 6 ise en yüksek düzeylerdir. Sorular bu düzeyleri temsil edecek içerikte oluşturulmaktadır (ayrıntılar için bkz. MEB,2010:33-34).

Okuma metinlerinde ve soru demetlerinde yer alan *soru türleri* de bir başka değerlendirme değişkenidir. Metne ilişkin sorular, *basit çoktan seçmeli* (multiple choice), *karmaşık çoktan seçmeli* (complex multiple choice), *kısa yanıt* (short response), *kapalı uçlu yanıt* (closed constructed response) ve *açık uçlu yanıt* (open constructed response) olabilmektedir (MEB,2010:10; OECD,2010a:22).

PISA okuma ölçeğinde, içerdiği görev bakımından soruların da düzeyi belirlenmektedir: “Belirli bir bilgiyi bulma” gibi görevler “temel”; metinden çıkarım yapma, yorumlama gibi görevler “orta”; “kendi deneyimleriyle ilişki kurarak metinler hakkında derinlemesine düşünme” ve “kendi bakış açısını savunma” gibi görevler ise “yüksek” düzey sorular olarak ölçekte yer almaktadır.

PISA Okuma Alanında Kore'nin Görünümü

2000 yılındaki performansı ile OECD ortalamasının oldukça üstünde olan Kore, 9 yıl sonra diğer OECD ülkelerini geride bırakarak en üst sırada yer almaktadır. Okuma ölçeğinde, ortalama puanlar bakımından, 2000 yılında 525, 2003 yılında 534 ve 2006 yılında 556 puan alarak ilk sırada yer alan Kore, PISA 2009 uygulamasında 539 puan alarak OECD ortalamasında ilk sırada, tüm ülkeler temelinde ise ikinci sırada yer almıştır.

Kore'nin okuma alanına ilişkin ortalama puanındaki değişim Tablo 1’de görülmektedir:

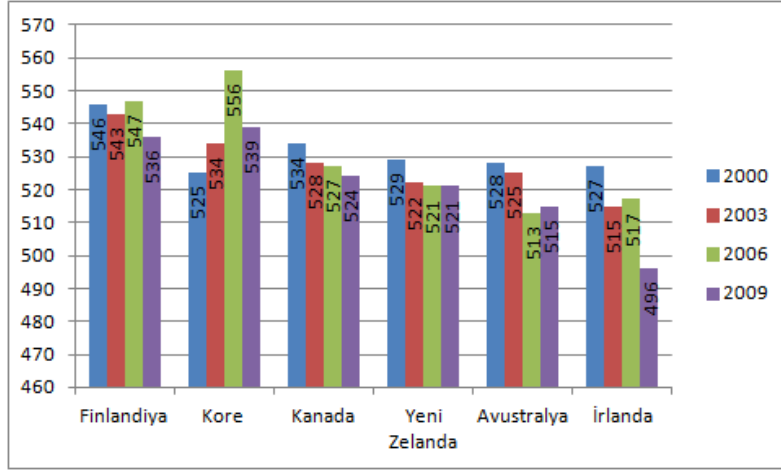
Tablo 1.

Kore'nin Yıllara Göre Okuma Alanındaki Ortalama Puanları

PISA 2000		PISA 2003		PISA 2006		PISA 2009	
Ülke	Ort. Puan	Ülke	Ort. Puan	Ülke	Ort. Puan	Ülke	Ort. Puan
1 Finlandiya	546	Finlandiya	543	Kore	556	Şangay	556
2 Kanada	534	Kore	534	Finlandiya	547	Kore	539
3 Y. Zelanda	529	Kanada	528	Hong Kong	536	Finlandiya	536
4 Avustralya	528	Avustralya	525	Kanada	527	Hong Kong	533
5 İrlanda	527	Y. Zelanda	522	Y. Zelanda	521	Singapur	526
6 Kore	525	İrlanda	515	İrlanda	517	Kanada	524

Grafik 1’de ise ortalama puanlar, 2000 yılından bu yana yapılan tüm PISA sınavlarına katılan ve genellikle ilk 10’da yer alan bazı ülkeler açısından karşılaştırmalı olarak sunulmaktadır:

Grafik 1
PISA'ya Katılan Bazı Ülkelerin Yıllara Göre Puan Eğilimi

Grafik 1 incelendiğinde ortalama puanlar bakımından, 2009 yılında 2006'ya göre genel bir düşüş olduğu görülmektedir. 2003 ve 2006 yılında ağırlıklı olarak matematik ve fen okuryazarlığının değerlendirildiği göz önünde bulundurulursa temelde okuma gelişiminin değerlendirildiği 2000 ile 2009 yıllarının karşılaştırılarak izlenmesi gerektiği ortaya çıkmaktadır. Buna göre 2000'den 2009'a Kore 14 puan artış göstermişken; Finlandiya 10 puan, Kanada 10 puan, Yeni Zelanda 8 puan, Avustralya 13 puan ve İrlanda 31 puan gerilemiştir. Pek çok ülke durumunu korurken ya da gerileme gösterirken, Kore'nin zaten OECD ortalamasının çok üstünde olan puanını, 2009'da belirgin olarak artırması dikkat çekici bir gelişmedir.

2009 sonuçlarına göre Koreli öğrencilerin %1.3'ünün 6. düzeyde; %12.6'sının 5. düzeyde; %33.3'ünün 4. düzeyde; %31.6'sının 3. düzeyde; %15.3'ünün 2. düzeyde; %5'inin 1a düzeyinde ve %1'inin ise 1b düzeyinde oldukları belirlenmiştir (Kim ve diğerleri,2010:71-72). Bu durum 2000 yılı ile karşılaştırıldığında Kore'nin okuma alanında 4. ve 5. düzeydeki öğrenci sayısını iki katından fazla artırdığı görülmektedir. Bu nedenle sonuçları daha çok yüksek performans gösteren öğrencilerdeki iyileşmenin etkilediği görülmektedir (OECD,2010c:31).

2009 sonuçlarına göre Koreli öğrencilerin, *hatırlama* (memorization), *özetleme* (summarization) ve *keşfetme* (elaboration) stratejilerini kullanarak anlamada ve öğrenmede de OECD ortalamasının oldukça üstünde oldukları; ancak *kontrol* stratejilerinde OECD ortalamasının altında oldukları rapor edilmiştir (Kim,2011:161). Ayrıca sosyo-ekonomik arka plan ile okuma başarısı arasındaki ilişki OECD ortalamasının altındadır. Daha açık bir ifadeyle Kore'de sosyo-ekonomik arka planın okuma başarısını diğer ülkelere göre daha az etkilediği görülmektedir. OECD raporlarında da (2010b:58), Kore'de eğitimde fırsat eşitliğinin OECD ortalamasının oldukça üstünde olduğu belirtilmektedir.

2009'da ilk defa olarak elektronik metinlerle yapılan değerlendirmede yine Kore lehine sonuçlar elde edilmiştir. Buna göre Koreli öğrenciler bilgisayar ve internet kullanarak öğrenmede 568 puanla ilk sırada yer almaktadır. Kore'nin ardından Yeni Zelanda ve Avustralya gelmektedir (OECD, 2011:21).

Özetle güncel raporlarda dünyanın en iyi eğitim sistemleri arasında konumlandırılan Kore, öğrencilerinin akademik gelişimini sürekli izleyerek iyileştirmekte; bu iyileştirmeye koşut olarak fırsat eşitliğini sağlamaya yönelik çalışmalarla öğrenci başarısında sosyo-ekonomik arka planın etkisini azaltmaya çalışmaktadır (OECD, 2010c:31). Ayrıca Koreli öğrencilerin üstbilişsel stratejileri kullanma farkındalığında oldukları ve çok farklı metinleri okuma-anlama-kullanma yeterliliğine ulaştıkları PISA sonuçlarından anlaşılmaktadır.

Yukarıda özetlenen gelişimin PISA okuma ölçeğinin teknik ve içerik yapısı çerçevesinde incelenmesi, okuma eğitimi bakımından önemli ipuçları sunacaktır. Bu nedenle bu araştırmanın Bulgular ve Tartışma bölümünde Koreli öğrencilerin doğru yanıt oranları, *okuma görevi* ve *soru türleri*yle ilişkilendirilerek tartışılacaktır.

Yöntem

Kore'nin PISA'da okuma alanında gösterdiği erişim düzeyini kendi koşulları içinde var olduğu biçimiyle betimlemeyi amaçlayan bu çalışma, *tarama* türünde bir araştırmadır ve bir durumda oluşan değişimleri ve süreçleri anlama amacı güdüldüğünden bir tür *durum çalışması*dır.

Betimlemenin gelişimsel olarak yapılabilmesi için, sürece ilişkin belgelerin taranması ve sonuçların karşılaştırılarak olası açıklamaların geliştirilebilmesi amacıyla araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden *belge inceleme*yle yürütülmüştür (Yıldırım ve Şimşek,2006:187). Belge incelemede çalışmayla ilgili kayıtların ve belgelerin toplanarak belirli bir sistem içinde sınıflandırılıp çözümlenmesi işlemi yapılmaktadır.

Bu araştırmada belge inceleme süreci iki aşamada tamamlanmıştır: İlk aşamada PISA sonuçlarını içeren PISA raporlarına, PISA veritabanına ve Kore Ulusal Eğitim Bakanlığı (KICE) raporlarına ulaşılmıştır. PISA veritabanına ve raporlarına resmi internet sitesinden ulaşılabildiği için özgün raporlar elde edilebilmiştir. Ancak Kore'ye özgü ayrıntılı sonuçlara ulaşamadığından Kore Ulusal Eğitim Bakanlığı'nun raporlarına gereksinim duyulmuştur. Bu gereksinimle bakanlık görevlisi ve PISA projesi uzmanı olan Prof. Dr. Kim Nam Hee ile görüşme yapılmış; böylece gerekli belgelere ulaşılmıştır. Bu raporlar, Korece çevirisi yapıldıktan sonra incelenecek belgeler arasına eklenmiştir. İkinci aşamada belirlenen ulamlar çerçevesinde veritabanından ve raporlardan elde edilen sayısal bulgular, PISA sorularının yapısı ve Koreli öğrencilerin doğru yanıt oranları sınıflandırılarak karşılaştırılmıştır. Sonuçlar ise bu sınıflandırmayla sunulmuştur.

Bulgular ve Tartışma

PISA'daki temel değerlendirme çerçevesi üç yılda bir yapılan uygulamaları karşılaştırabilmek için *değiştirilmemektedir*. Ayrıca sorular kamuya açık değildir. Bu nedenle bu bölümde soruların içeriği değil, sorulara doğru yanıt verme oranlarındaki değişim, okuma görevi ve soru türü tartışılarak ele alınacaktır.

Okuma ölçeği, "bilgiye ulaşma-bilgiyi hatırlama" *temel düzey*, "bilgileri bir araya getirme-yorumlama" *orta düzey* ve "yansıtma-değerlendirme" *yüksek düzey* olmak üzere üç ana okuma görevini içermektedir. Sorular da bu görevlere göre sınıflandırılmaktadır. Ayrıca sorulara verilecek yanıt biçimleri de bir sınıflandırma değişkenidir. Bunlar; *açık uçlu*, *kapalı uçlu*, *kısa yanıtli*, *karmaşık seçenekli* ve *seçenekli* olmak üzere beş türdür. Çözümleme de bu sınıflandırmaya göre yapılmıştır. 2000 ile 2009 uygulamaları arasındaki değişimler, hem 2000 hem de 2009 yılındaki uygulamalarda okuma ölçeğinde yer alan 25 soru üzerinden izlenmiştir. Yıllara, okuma görevine, soru türüne ve metnin biçimine göre 25 sorunun doğru yanıtlanma oranları Tablo 2'de sunulmuştur:

Tablo 2.

Yıllara, Soru Türüne ve Okuma Görevine Göre Koreli Öğrencilerin Doğru Yanıtlama Oranları

Ünite Soru Kodu	Okuma Görevi	Metnin Biçimi	Metnin Kullanım Amacı	Soru Türü	Doğru Yanıt Oranı				Fark 2000-2009	
					PISA 2000	PISA 2003	PISA 2006	PISA 2009		
Örümcek	R055Q01	Bilgileri bir araya getirmeyorumlama	Sürekli	Kamu	Seçenekli	88.9	90.3	89.9	88	-0.8
	R055Q02	Yansıtma-değerlendirme	Sürekli	Kamu	Açık uçlu	44.8	53.4	57.3	51.6	+6.9
	R055Q03	Bilgileri bir araya getirmeyorumlama	Sürekli	Kamu	Açık uçlu	55.2	60.9	64.2	64.6	+9.4
	R055Q05	Bilgileri bir araya getirmeyorumlama	Sürekli	Kamu	Açık uçlu	69.4	78.3	82.7	86.1	+16.7
Ezop	R067Q01	Bilgileri bir araya getirmeyorumlama	Sürekli	Kişisel	Seçenekli	93.2	84.2	83.4	86.3	-6.9
	R067Q04	Yansıtma-değerlendirme	Sürekli	Kişisel	Açık uçlu	61.4	66.6	78.5	72.8	+11.4
	R067Q05	Yansıtma-değerlendirme	Sürekli	Kişisel	Açık uçlu	72.2	78.6	88.4	80.1	+7.9
Tişörtler	R102Q05	Bilgileri bir araya getirmeyorumlama	Süreksiz	Kişisel	Kapalı uçlu	52.5	51	51.5	55.7	+3.2
	R102Q07	Bilgileri bir araya getirmeyorumlama	Karma	Kişisel	Seçenekli	88	92.5	91.7	93	+5.0
Telefon	R104Q01	Bilgiye ulaşma – bilgiyi hatırlama	Süreksiz	Kamu	Kapalı uçlu	88.1	87.9	88.1	88.2	+0.1
	R104Q02	Bilgiye ulaşma – bilgiyi hatırlama	Süreksiz	Kamu	Kapalı uçlu	50	53.1	50	52.8	+2.9
	R104Q05	Bilgiye ulaşma – bilgiyi hatırlama	Süreksiz	Kamu	Kısa yanıtli	34	33.4	33	30	-4
Değişim Öğrencisi	R111Q01	Bilgileri bir araya getirmeyorumlama	Sürekli	Eğitsel	Seçenekli	85.2	85.5	83.1	86.7	+1.6
	R111Q02B	Yansıtma-değerlendirme	Sürekli	Eğitsel	Açık uçlu	33.4	42.2	49.2	44.8	+11.5
	R111Q06B	Yansıtma-değerlendirme	Sürekli	Eğitsel	Açık uçlu	53.9	56	56.5	53.7	-0.1
Özgeçmiş	R219Q02	Yansıtma-değerlendirme	Süreksiz	Mesleki	Açık uçlu	83.9	87.9	90.7	89.3	+5.5
Güney Kutbu	R220Q01	Bilgiye ulaşma – bilgiyi hatırlama	Karma	Eğitsel	Kısa yanıtli	54	46.4	48.3	44.2	-9.8
	R220Q02	Bilgileri bir araya getirmeyorumlama	Karma	Eğitsel	Seçenekli	61.5	70.7	66.8	70.6	+9.1
	R220Q04	Bilgileri bir araya getirmeyorumlama	Sürekli	Eğitsel	Seçenekli	52.8	70.6	66.6	69.5	+16.8
	R220Q05	Bilgileri bir araya getirmeyorumlama	Sürekli	Eğitsel	Seçenekli	90.4	88.5	86.8	86	-4.3
	R220Q06	Bilgileri bir araya getirmeyorumlama	Sürekli	Eğitsel	Seçenekli	62	67.3	69.6	72.2	+10.2
Gözlükçü	R227Q01	Bilgiye ulaşma – bilgiyi hatırlama	Karma	Mesleki	Seçenekli	81.4	80.9	82.9	85.1	+3.7
	R227Q02	Bilgiye ulaşma – bilgiyi hatırlama	Sürekli	Mesleki	Karmaşık seçenekli	67.7	69.8	68.3	70.9	+3.2
	R227Q03	Yansıtma ve değerlendirme	Sürekli	Mesleki	Açık uçlu	64.4	74.1	83.9	71.7	+7.3
	R227Q06	Bilgiye ulaşma – bilgiyi hatırlama	Süreksiz	Mesleki	Kısa yanıtli	80.7	79.9	79.8	84.6	+3.9

(OECD,2010d; OECD,2007; OECD,2004; OECD,2001)

Tablo 2'de PISA uygulamalarında tekrarlanan 25 okuma sorusunun özellikleri ve Koreli öğrencilerin doğru yanıtlama oranları yer almaktadır. PISA okuma ölçeğinde farklı metin türlerinden oluşan üniteler bulunmakta ve her üniteye metne yönelik sorular bulunmaktadır. Bu sorular farklı türlerde olabilmekte ve aynı metne yönelik olsa da farklı okuma görevleri içerebilmektedir. Örneğin

Tablo 2'de yer alan ilk soru (R055Q01), Örümcek adlı *sürekli (continuous)* metnin ilk sorusudur ve çoktan seçmelidir. Bu soruyu Koreli öğrencilerin doğru yanıtlama oranı 2000'de %88.8, 2003'te %90.3, 2006'da %89.9 ve 2009'da %88'dir. 2000 yılı ile 2009 yıl arasındaki fark ise -0.8'dir. Tablo 2'deki tüm sorulara bu gözle bakıldığında aynı metne yönelik olduğu halde, farklı okuma görevleri/soru türleri söz konusu olduğunda doğru yanıt oranlarında da farklılık olduğu görülmektedir. Bu durum, erişideki değişimin okuma görevine ve soru türüne bağlı olduğunun söylenebilmesini sağlayan temel bir veri niteliğindedir. Bu nedenle veritabanına bağlı sayısal bulgular, soru türlerine (açık uçlu, kısa yanıt vb.) dayanan bir başlıklandırma altında sunulacaktır.

Açık Uçlu Sorular

2000'den 2009 yılına kadar yapılan her PISA uygulamasında tekrarlanan 25 sorudan 9 tanesi açık uçludur. Bunların 7 tanesi "yansıtma-değerlendirme"; 2 tanesi ise "bilgileri bir araya getirme-yorumlama" görevini içermektedir.

Açık Uçlu, Yansıtma-Değerlendirme Soruları

PISA okuma ölçeğinde açık uçlu, yansıtma-değerlendirme sorulardan ilki R055Q02 kodlu sorudur:

Tablo 3.

R055Q02 Kodlu Sorunun Doğru Yanıt Oranının Yıllara Göre Karşılaştırılması

	PISA 2000	PISA 2003	PISA 2006	PISA 2009	2000-2009
Kore	44.8	53.4	57.3	51.6	+ 6.9
Genel ortalama	52.9	47.7	46.9	47.6	- 5.3

Tablo 3'te R055Q02 kodlu soru için Koreli öğrencilerin doğru yanıtlama oranları görülmektedir. Örümcek adlı metnin "metnin savlarına karşı çıkmayı" gerektiren R055Q02 kodlu sorusu, metinde doğrudan yer almayan bilgilerle ve çıkarımlarla düşünme süreci gerektiren yüksek düzey sorulardandır (Kim ve diğerleri,2008:51). Bu soruda, katılımcı ülkelerin genel ortalamasında doğru yanıt verme oranı düşerken Koreli öğrencilerin doğru yanıt oranında artış görülmektedir. Özellikle 2000 ile 2003 arasında bu farkın daha fazla olduğu dikkat çekmektedir.

Aşağıda yer alan *açık uçlu* ve okuma görevi bakımından *yansıtma-değerlendirmeyi* hedefleyen Ezop ünitesine ait R067Q04 ve R067Q05 kodlu sorular ise, Ezop masallarının bir kısmının okunup yanıtlanmasını gerektirmektedir (Tablo 4 ve 5).

Tablo 4.

R067Q04 Kodlu Sorunun Doğru Yanıt Oranının Yıllara Göre Karşılaştırılması

	PISA 2000	PISA 2003	PISA 2006	PISA 2009	2000-2009
Kore	61.4	66.6	78.5	72.8	+ 11.4
Genel ortalama	54.3	56.4	55.6	57.6	+3.3

R067Q04, öğrencinin metnin sonucuna ilişkin iki farklı savdan birini seçip bu savı kendi düşüncesiyle desteklemesini gerektiren bir sorudur. Bu soruda metindeki birbirine karşıt iki savdan hangisi seçilirse seçilsin "neden" onun seçildiğine ilişkin ikna edici yanıt, doğru yanıt olarak kabul edilmektedir (Kim ve diğerleri,2008:54). Bu nedenle öğrencinin savı destekleme "gerekçe"sini sorgulayarak ve akla vurarak yanıtlanması gerekmektedir. Koreli öğrenciler bu soruda, katılımcı ülkelerin genel ortalamasının üç katı artış sergilemiştir.

R067Q05 ise, öğrencilerin 2500 yıl önce yazılan Ezop masallarındaki yaşam ile bugünkü yaşamı karşılaştırmalarını gerektiren bir sorudur (Kim ve diğerleri, 2008: 54).

Tablo 5.

R067Q05 Kodlu Sorunun Doğru Yanıt Oranının Yıllara Göre Karşılaştırılması

	PISA 2000	PISA 2003	PISA 2006	PISA 2009	2000-2009
Kore	72.2	78.6	88.4	80.1	+ 7.9
Genel ortalama	62.5	66.5	66.0	67.6	+ 5.1

PISA puanlama anahtarı, hayat tarzıyla ilgili tarihi özelliklere göre karşılaştırma yapmaya tam puan, metindeki diğer konularla karşılaştırma yapmaya dereceli olarak daha az puan verileceğini öngörmektedir (Kim ve diğerleri,2008:55). PISA 2000 ile PISA 2009 yılları karşılaştırıldığında da 7.9 oranında artış görülmüştür. Buna göre Koreli öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun 2500 yıl öncesi ile bugünkü yaşamlarının gerçeği arasında ilgi kurabildikleri ve karşılaştırma yapabildikleri görülmektedir.

Sonuçları Tablo 6'da görülen R111Q02B kodlu soru da *açık uçlu*dur ve yine bir *yansıtma-değerlendirme* sorusudur.

Tablo 6.

R111Q02B Kodlu Sorunun Doğru Yanıt Oranının Yıllara Göre Karşılaştırılması

	PISA 2000	PISA 2003	PISA 2006	PISA 2009	2000–2009
Kore	33.4	42.2	49.2	44.9	+ 11.5
Genel ortalama	34.1	33.3	33.8	36.5	+ 2.4

Metnin açık ve örtük içeriğine ve metnin yazılma biçimine dikkat ederek okumayı gerektiren bu soruda, Koreli öğrencilerin doğru yanıt oranında belirgin bir artış gözlenmiştir. Bu, öğrencilerin metnin içeriğiyle birlikte metnin yazılma *biçimi* (style) konusunda da geliştiğini göstermektedir.

Tablo 7'de sunulan R227Q03 kodlu soruda, öğrencinin dünya bilgisiyle metnin içindeki özel bir kısım ile bağlantı kurabilmeyi gerektiren *açık uçlu* bir *yansıtma-değerlendirme* sorusudur (Kim ve diğerleri, 2008:55).

Tablo 7.

R227Q03 Kodlu Sorunun Doğru Yanıt Oranının Yıllara Göre Karşılaştırılması

	PISA 2000	PISA 2003	PISA 2006	PISA 2009	2000–2009
Kore	64.4	74.1	83.9	71.7	+ 7.3
Genel ortalama	55.6	53.8	53.2	55.4	- 0.2

Bu soru, metinde olmayan ve soru içinde yeni verilen bir bilgiye ilişkin değerlendirme gerektirmektedir (Kim ve diğerleri,2008:55). 2009 uygulamasında bu soruya Koreli öğrencilerin %71,7'si doğru yanıt vermiş ve 7.3'lük bir artış kaydetmişlerdir.

Artış gözlenen diğer bir açık uçlu yansıtma-değerlendirme sorusu da *Özgeçmiş* adlı süreksiz metnin R219Q02 kodlu sorusudur. Bu soruda %5.5 oranında artış gözlenmiştir ve doğru yanıt veren öğrenci oranı %90'dır. Son olarak açık uçlu olup değerlendirme istenilen sorulardan yalnızca birinde (R111Q06) artış görülmemiştir. Bu soruya verilen doğru yanıt oranı aynı kalmıştır (fark= 0.1).

Özet olarak Koreli öğrenciler, metne ilişkin kendi düşüncelerini ifade edebilmekte, bir savı akla vurarak gerekçelendirebilmekte, dünya bilgisiyle metni ilişkilendirebilmektedirler. Metni okuduktan sonra ulaşılan sonuç ile kendi düşüncesini eleştirel ve akla uygun biçimde ifade etme becerilerini içeren “yansıtma-değerlendirme süreci”, içyapısı gereği “açık uçlu” türdeki yanıtlama biçimiyle örtüşmektedir. Açık uçlu soru biçimi, *uzun yazma* gerektirdiğinden bu sonuçlar, Koreli öğrencilerin okuma alanındaki gelişmelerinin yazma becerisiyle de koşut olduğunu göstermektedir.

3.1.2. Açık Uçlu, Bilgileri Bir Araya Getirme-Yorumlama Soruları

“Açık uçlu” yanıt ve “bilgileri bir araya getirme-yorumlama” gerektiren her iki soruda da yalnızca 2000–2009 yılları arasında değil, yapılan tüm uygulamalarda *sürekli artış* olduğu gözlenmiştir (Tablo 8–9):

Tablo 8.

R055Q03 Kodlu Sorunun Doğru Yanıt Oranının Yıllara Göre Karşılaştırılması

	PISA 2000	PISA 2003	PISA 2006	PISA 2009	2000–2009
Kore	55.2	60.9	64.2	64.6	+ 9.4
Genel ortalama	60.6	58.8	57.5	59.8	- 0.8

Tablo 8'de görülüşü gibi "Örümcek" adlı bilgilendirici metnin R055Q03 kodlu sorusunda Koreli öğrencilerin doğru yanıt oranında 9.4'lük bir artış gerçekleşmiştir. Sürekli artış gözlenen ve açık uçlu yanıt gerektiren diğeri "bilgileri bir araya getirme-yorumlama" sorusunda da oldukça yüksek bir oranda artış görülmektedir (bkz. Tablo 9). R055Q05 kodlu soru, dört uygulama boyunca (PISA 2000-2003-2006-2009) doğru yanıt oranı giderek artan bir yorum sorusudur.

Tablo 9.

R055Q05 Kodlu Sorunun Doğru Yanıt Oranının Yıllara Göre Karşılaştırılması

	PISA 2000	PISA 2003	PISA 2006	PISA 2009	2000-2009
Kore	69.4	78.3	82.7	86.1	+ 16.7
Genel ortalama	77.5	72.4	71.1	73.2	- 4.3

Bu soruda örümcek ağıyla ilgili yeni bir bilgi verilmekte ve bu yeni bilgiyi değerlendirmek için asıl metinden çıkarım yapmak öngörülmektedir (Kim ve diğeri, 2008: 56). Bu sorunun özelliğı, önemli bölümlerine odaklanmadan metnin bütüncül anlamıyla yeni verilen bilgiyi ilişkilendirmeyi gerektirmesidir.

Yukarıda özellikleri verilen ve açık uçlu olup bilgileri bir araya getirme-yorumlama gerektiren sorularda sürekli artış gözlenmesi, Koreli öğrencilerin bu alanda dikkate değer bir ilerleme kaydettiğini göstermektedir.

Kapalı Uçlu Sorular

"Kapalı uçlu" olan üç sorunun ikisi temel okuma düzeyi olarak kabul edilen "bilgiye ulaşma-bilgiyi hatırlama" sorusu; biri de "bilgileri bir araya getirme-yorumlama" sorusudur. Bunların tümünde artış olduğu halde, bu artış 0.1 ile 3.2 aralığındadır. Bu soruların ortak özelliğı ise dört uygulamada da (PISA 2000, 2003, 2006, 2009) birbiriyle tutarlı doğru yanıt oranlarının elde edilmesidir (bkz. Tablo 2).

Kısa Yanıtlı Sorular

PISA okuma ölçümlerinde kısa yanıtlı üç soru bulunmaktadır ve bunların hepsi temel okuma düzeyi olan "bilgiye ulaşma-bilgiyi hatırlama" sorularıdır. Kısa yanıtlı bu sorular, "evet/hayır", "doğru/yanlış" gibi iki seçeneğı olan sorulardır. Bu sorulardan ikisinde düşüş olduğu, birinde ise 3.9 oranında bir artış olduğu görülmektedir. Düşüşün çok belirgin olarak gözlendiğı R220Q01 kodlu soru "Güney Kutbu" adlı eğitsel amaçla oluşturulmuş, hem sürekli hem de süreksiz bir yapıda oluşturulmuş metne yöneliktir. İlgili soruda 2006 yılındaki kısmi bir artış dışında "sürekli düşüş" olduğu gözlenmektedir:

Tablo 10.

R220Q01 Kodlu Sorunun Doğru Yanıt Oranının Yıllara Göre Karşılaştırılması

	PISA 2000	PISA 2003	PISA 2006	PISA 2009	2000-2009
Kore	54	46.4	48.3	44.23	- 9.8
Genel ortalama	46.0	43.8	42.2	40.3	- 5.7

Soruya verilen doğru yanıt oranı, katılımcı ülkelerin genel ortalamasında da düşmektedir. Ancak bu düşüş, Koreli öğrencilerin düşüş oranından daha azdır.

Kısa yanıtlı olan ve düşüş gözlenen diğeri soru da "Telefon" adlı süreksiz yapıdaki metnin R104Q05 kodlu sorusudur. Bu soru sürekli düşüş gözlenen tek sorudur (bkz. Tablo 11).

Tablo 11.

R104Q05 Kodlu Sorunun Doğru Yanıt Oranının Yıllara Göre Karşılaştırılması

	PISA 2000	PISA 2003	PISA 2006	PISA 2009	2000-2009
Kore	34	33.4	33	30	- 4
Genel ortalama	28.9	24.9	22.7	19.5	- 9.4

Soruda hem Koreli öğrencilerin doğru yanıt oranında hem de genel ortalama sürekli düşüş olduğu görülmektedir. Ancak Koreli öğrencilerin doğru yanıt oranındaki bu düşüş, R220Q01'in aksine, genel ortalamadaki düşüşten daha azdır.

Kısa yanıt ve doğrudan bilgiye ulaşmayı ve bilgiyi hatırlamayı hedefleyen tüm sorularda sürekli ve yüksek oranda düşüş olduğu gözlenmektedir. Bu tür karmaşık olmayan soru türünde düşüş görülmesine karşılık; yorumlama, yansıtma-değerlendirme alanlarında artış gözlenmesi, yüksek düzeyden temel düzeye doğru tersine işleyen bir okuma sürecine işaret etmektedir. Bu durum eğitim programı ve ders kitaplarındaki odağın okuma sürecine nasıl yansıdığına da gözlemlenmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Seçenekli Sorular

Seçenekli soruların dokuz tanesi basit seçenekli, biri de karmaşık seçeneklidir. Seçenekli kimi soruda %16 oranında artış varken, kiminde %7 oranında düşüş olduğu görülmektedir. Ancak bu düşüşler ve artışlarda tipikleşen görünüm bulunmamaktadır.

Seçenekli, Bilgileri Bir Araya Getirme-Yorumlama Soruları

Bu sorulardan beş tanesinde artış, iki tanesinde düşüş görülmektedir. Bunlardan %10, %17 ve %9 oranında artış ile %7 oranındaki düşüş dikkat çekmektedir. Bu yüksek artışlara ve düşüşlere rağmen bu sekiz soruda %70 ile %93 arasında değişen doğru yanıt oranlarının ortaya çıkması göz ardı edilmemelidir.

Seçenekli sorulardan R067Q01, Ezop adlı üniteye yönelik metne yöneliktir ve bilgileri bir araya getirme-yorumlama sürecini gerektirmektedir (bkz. Tablo 12).

Tablo 12.

R067Q01 Kodlu Sorunun Doğru Yanıt Oranının Yıllara Göre Karşılaştırılması

	PISA 2000	PISA 2003	PISA 2006	PISA 2009	2000-2009
Kore	93.2	84.2	83.4	86.3	- 6.9
Genel ortalama	88.4	89.2	88.1	88.8	+ 0.4

R067Q01, Ezop ünitesinde metinde 'hangi içerikten söz edildiği'ni soran temel düzeyde bir çıkarım sorusudur. Aynı üniteye doğru yanıt oranında artış görülen iki soru (R067Q04 ve R067Q05) ise metinle ilgili 'yansıtma-değerlendirme'yi hedefleyen ve öğrencilerin kendi düşüncelerini yazmalarını gerektiren yüksek düzey sorulardır. Aynı üniteye değerlendirme sorularının doğru yanıt oranı artarken, bilgi aktarımı gerektiren R067Q01 kodlu soruda düşüş görülmesi dikkat çekicidir.

R220Q04 ve R220Q06 ise, eğitimsel amaçla oluşturulmuş sürekli yapıdaki "Güney Kutbu" adlı metne yönelik sorulardır. Bu sorulardan R220Q04'te genel ortalama düşüş görülürken, Koreli öğrencilerin doğru yanıt oranında %16 oranında artış olmuştur. Benzer bir biçimde R220Q06'da da Kore'nin puanlarında %10 oranında artış varken, bu oran genel ortalama %1 bile değildir. Bu iki soruda Kore'nin puanlarıyla genel ortalama arasında %10'dan fazla fark görülmesi dikkate değerdir.

Tablo 13.

R220Q04 Kodlu Sorunun Doğru Yanıt Oranının Yıllara Göre Karşılaştırılması

	PISA 2000	PISA 2003	PISA 2006	PISA 2009	2000-2009
Kore	52.8	70.6	66.6	69.6	+ 16.8
Genel ortalama	60.7	61.4	58.9	58.9	-1.8

Tablo 14.

R220Q06 Kodlu Sorunun Doğru Yanıt Oranının Yıllara Göre Karşılaştırılması

	PISA 2000	PISA 2003	PISA 2006	PISA 2009	2000-2009
Kore	62	67.3	69.6	72.2	+ 10.2
Genel ortalama	65.5	66.2	65.9	65.9	+ 0.4

Seçenekli, Bilgiye Ulaşma-Bilgiyi Hatırlama Soruları

Seçenekli olup temel okuma düzeyi olarak kabul edilen “bilgiye ulaşma-bilgiyi hatırlama” sürecini gerektiren iki soruda (R227Q01 ve R227Q02) %3.7 ve %3.2 oranında artış olduğu gözlenmiştir. Bilgiye ulaşma-bilgiyi hatırlama sorularında genelde düşüş gözlenmesine karşılık, bu iki soruda artış görülmüştür. Bu durum “bilgiye ulaşma-bilgiyi hatırlama” sorularında düşüşün ortaya çıkıyor oluşu nedeniyle sunduğu karşıtlık açısından –her ne kadar yüksek oranlarda olmasa da– dikkate değerdir.

Değerlendirme ve Sonuç

PISA 2000'den bu yana izlenen soruların doğru yanıtlanma oranları, okuma görevinin düzeyi ile soru yapısının okuma erişisini etkilediğini göstermektedir. Buna göre, Koreli öğrenciler daha çok yüksek düzey olarak kabul edilen “yansıtma-değerlendirme” ile “bilgileri bir araya getirmeyorumlama” sorularında artan bir başarı sağlamışlardır. Özellikle “yansıtma-değerlendirme” ve beraberinde yazma gerektiren “açık uçlu” sorulardaki başarı, okuduğunu anlayan Koreli öğrencilerin anladığını kendi düşüncesiyle birleştirerek yazmada da başarılı olduklarını göstermektedir.

Bu sonuç, Kim'de de (2007:112) işaret edildiği gibi Korece eğitim programında yapılan geliştirmelerle koşut görünmektedir. Çünkü güncel Korece eğitim programı, metnin anlamının öğrencinin “etkin” olduğu bir yaklaşımla oluşturulması yönünde geliştirilmiştir. Böylece okuma etkinliği bilgi almaya değil, daha çok etkin şekilde *değerlendirme* yapmaya ve *yeni bir anlam oluşturmaya* odaklanmıştır. Kim ve diğerleri de (2008:59) son iki programla okurun “kendi düşüncesine göre karar verme”si odağında etkin anlam oluşturma çalışmaları ağırlık kazandığından okuma erişimi düzeyinde sürekli artış görüldüğünü ileri sürmektedirler. Öte yandan Koreli araştırmacılar (Kim,2007:124; Kim ve diğerleri, 2008:59), güncel Korece eğitimi programında ölçme ve değerlendirmenin de sınıf ortamında öğrencinin ‘dil kullanımı’na odaklanılarak yapılmasının önemini vurgulamaktadırlar. Buna göre özellikle okuma etkinliğinin, var olan bilgiyi bulup anlama biçiminde değil, öğrencilerin metinden etkin şekilde anlam oluşturmaları biçiminde yapılması gerektiğini belirtmektedirler.

Programda altı çizilen bu durum, okuma etkinliğinin yazmayla bütünleşik olmasını da beraberinde getirmiştir. Böylece Koreli öğrencilerin PISA'da açık uçlu soru türündeki başarısının Korece eğitim programında yer alan *okumalyazmanın bütünleşik yapılması* ilkesiyle yakından ilişkili olduğu ortaya çıkmaktadır. Dahası Lee (2009)'da Kore'deki üniversiteye giriş sisteminin ‘verilen metne göre mantıksal ilişkiler kurarak yazılı metin oluşturma’yı içermesinin Koreli öğrencilerin metinle ilişkili olarak yeni bir anlam oluşturmalarını sağlamada önemli bir etken olduğu vurgulanmaktadır.

Görülmektedir ki, okuma ve yazma etkinliklerinin bütünleşik yapılması; yazmanın eleştirel ve yaratıcı düşünceleri ifade etme yolu olması ve yazılı metin oluşturmının üniversite sınavında önemli bir aşama olarak görülmesi; hem okuma ve yazma becerilerini hem de eleştirel ve akla vurarak düşünmeyi öne çıkarmaktadır. Ancak bu süreçte metindeki ‘bilgiyi hatırlama’ gibi bir temel okuma becerisinin göz ardı edildiği de gözden kaçmamalıdır. İlginç bir biçimde “kısa yanıt” olan ve “bilgiye ulaşma-bilgiyi hatırlama” hedefli kimi sorularda sürekli bir düşüş gözlenmiştir.

“Kısa yanıt” ve “bilgiye ulaşma-bilgiyi hatırlama” gibi karmaşık olmayan okuma hedeflerine yönelik sorulardaki doğru yanıtlanma oranlarında düşüş görülmesine karşılık; yorumlama, yansıtma ve değerlendirme alanlarıyla ilgili sorularda artış gözlenmesi, eğitim programındaki odağın okuma sürecine, dolayısıyla PISA sonuçlarına dikkat çekici bir biçimde yansıtıldığını göstermektedir. Başka bir ifadeyle Korece eğitimi programında yapılan iyileştirmelerin doğrudan PISA sonuçlarını etkilediği; dahası programda odak olmayan yönlerin de sonuçlara yansıtıldığı görülmektedir. Dolayısıyla Türk eğitim sistemi açısından da yapılan/yapılacak değişikliklerin PISA sonuçlarını doğrudan etkileyebileceği düşünülmesi gereken bir konudur.

Özetle Kore'nin PISA 2000 ile PISA 2009 uygulamaları arasında okuma ölçeğinde sağladığı ilerlemenin Korece eğitim sisteminde yapılan iyileştirmelerle koşut olduğu sonucu öne çıkmaktadır. Bu koşutluk şu üç özellikle belirginleşmektedir:

- ✓ Korece eğitim programında etkin okuma ve kendi anlamını oluşturma sürecinin öne çıkarılmasının “yansıtma-değerlendirme” ve “bilgileri bir araya getirme-yorumlama” hedefli yüksek düzey PISA okuma sorularına doğru yanıtlama oranına olumlu yönde yansıdığı;
- ✓ Okuma-yazma etkinliklerinin bütün olarak görülmesinin sonucu olarak PISA uygulamalarındaki açık uçlu soru türünde ve dolayısıyla yazma becerisinde gelişme olduğu;
- ✓ Çok yönlü anlam oluşturma süreci içinde okuma etkinliklerindeki “temel çıkarımlama” sürecinin göz ardı edildiği; bu bağlamda kısa yanıt ve bilgiye ulaşma-bilgiyi hatırlama hedefli temel okuma sorularında düşüş olduğu gözlenmiştir.

Yukarıda sunulan sonuçlar, şu vargıyı desteklemektedir: PISA'nın geniş ölçekli ve çağdaş eğitim sistemlerinden beslenen bir program olma özelliğiyle sonuçlarından daha çok yararlanılması; özelde okuma eğitimi sürecinin geliştirilmesine; daha geniş çerçevede ise Türk eğitim sisteminin geliştirilmesine önemli katkılar sağlayabilir. Bu çerçevede, PISA'nın okuma ölçeğinde Türk öğrencilerin büyük oranda 2. düzey ve altında olmasının nedenlerinin daha iyi anlaşılabilmesi için -bu çalışmada ortaya konan Kore örneğinde olduğu gibi- Türkiye'de de okuma alanındaki doğru yanıt oranlarının soru yapısı ve okuma görevi bağlamında ele alınması ve bunların raporlarla kamuya açık olarak yayımlanması gerekliliği daha da önem kazanmaktadır.

Kaynakça

- CIEB. (2013). *South Korea Overview*, National Center on Education and the Economy (NCEE) (4/11/2013)
- Kim, J. W. (2007). Characteristics of the 2007 revision of Korean language curriculum, *Journal of Korean Education*, 6, 101-129.
- Kim, K. H., Kim, S. J., Kim, N. H., Park, S. Y., Kim, J. Y., Park, H. ve Hee, J. S. (2008). "TIMSS ve PISA'da Koreli öğrencilerin erişim düzeylerinin özellikleri" [Orijinal adı: 국제 학업성취도 평가(TIMSS/PISA) 에서 나타난 우리나라 중·고등학생의 성취 변화의 특성], Seoul: KICE.
- Kim, K. H., Si, K. J., Kim, M. Y., Ok, H. J., Rim, H. M., Kim, S. H., Jung, S., Jung, J. Y. ve Park, H. J. (2010). "PISA 2009 sonuçları" [Orijinal adı: OECD 학업성취도 국제비교 연구 (PISA 2009) 결과 보고서], Seoul: KICE.
- Kim, H. N. (2011). PISA 2009 okuma sonuçları üzerine bir çalışma (Orijinal adı: PISA 2009 sonuçları 통해 살펴본 문학교육의 과제), *Okuma Eğitimi* (Orjinal Dergi Adı: 문학교육학), 34, 161-183, [Online]: http://www.papersearch.net/view/detail.asp?detail_key=85200571&code=CP00000002 adresinden 10 Ekim 2011 tarihinde indirilmiştir.
- Lee, M. K., Son, W. S. ve No, U. K. (2008). "The results from PISA 2006." [Online] Retrieved on 07-September-2009, at URL: www.kice.re.kr/ko/download.do?attach_id=17217
- Lee, M. K. (2009). The PISA results and the education system in Korea, [Online] Retrieved on 05-September-2009, at URL: www.isei-ivei.net/eng/evaleng/ponencias.../educaiton_in_Korea_MKLEE.pdf.
- MEB. (2005). "PISA 2009 ulusal nihaî rapor", Milli Eğitim Bakanlığı-EARGED, [Online]: <http://pisa.meb.gov.tr/wp-content/uploads/2013/07/PISA-2003-Ulusal-Nihai-Rapor.pdf> adresinden 23 Ekim 2008 tarihinde indirilmiştir.
- MEB. (2007). "PISA 2006 ulusal ön rapor", Milli Eğitim Bakanlığı-EARGED, [Online]: http://yegitek.meb.gov.tr/dosyalar%5Cdokumanlar%5Culuslararası/pisa_2006_ulusal_on_raporu.pdf adresinden 8 Nisan 2018 tarihinde indirilmiştir.
- MEB. (2009). *PISA 2009 broşürü*, Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı-EARGED.
- MEB. (2010). "PISA 2009 ulusal ön raporu", Milli Eğitim Bakanlığı-EARGED, [Online]: <http://earged.meb.gov.tr/dosyalar/pisa/pisa2009rapor.pdf> adresinden 18 Ağustos 2011 tarihinde indirilmiştir.
- OECD. (2001). PISA 2000 database, [Online] Retrieved on 12-April-2010, at URL: <http://pisa2000.acer.edu.au/downloads.php>
- OECD. (2004). PISA 2003 database, [Online] Retrieved on 12-April-2010, at URL: <http://pisa2003.acer.edu.au/downloads.php>
- OECD. (2007). PISA 2006 database, [Online] Retrieved on 12-April-2010, at URL: <http://pisa2006.acer.edu.au/downloads.php>
- OECD. (2009). "PISA 2009 assessment framework", [Online] Retrieved on 12-April-2010, at URL: <http://www.oecd.org/dataoecd/11/40/44455820.pdf>.
- OECD. (2010a). "PISA 2009 results: What students know and can do." [Online] Retrieved on 08-December-2010, at URL: <http://www.oecd.org/dataoecd/10/61/48852548.pdf>.
- OECD. (2010b). "PISA 2009 results: Overcoming social background" [Online] Retrieved on 08-December-2010, at URL: <http://www.oecd.org/dataoecd/10/60/48852584.pdf>.
- OECD. (2010c). "PISA 2009 results: Learning trends." [Online] Retrieved on 08-December-2010, at URL: <http://www.oecd.org/dataoecd/11/15/48852742.pdf>.
- OECD. (2010d). PISA 2009 database, [Online] Retrieved on 08-December-2010, at URL: <http://pisa2009.acer.edu.au/downloadsERA.php>.

OECD. (2010e). *Korea and Finland top OECD's latest PISA survey of education performance*, OECD Newsroom, (07/12/2010).

OECD. (2011). "PISA 2009 Results: Students on line." [Online] Retrieved on 29-October-2011, atURL: <http://www.oecd.org/pisa/pisaproducts/pisa2009/48270093.pdf>

Pearson. (2012). "The Learning Curve: Lessons in country performance in education" [Online] Retrieved on 4-November-2013, at URL: <http://thelearningcurve.pearson.com/the-report>

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2006). *Nitel Araştırma Yöntemleri*, Ankara: Seçkin Yayınları.

NOT: Bu çalışmanın yapılmasıyla ilgili her türlü desteği ve güdülemesi için Prof Dr. Gülsün Leylâ UZUN'a; Korece metinlerin Türkçeye çevrilmesi ve incelenmesi sürecindeki yardımları için Lee Yang Hee'ye; paylaştığı görüşleri ve yönlendirmeleri için Prof. Dr. Kim Nam Hee'ye teşekkürü borç bilirim.